

Basiński Antoni Bogusław

Data urodzenia: 1905

chemik, profesor i rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1947–1983.

Urodził się w Częstochowie w rodzinie inteligenckiej. W 1923 r. ukończył Gimnazjum im. Romualda Traugutta w Radomiu. W tym samym roku podjął studia chemiczne na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Jako student został zatrudniony na stanowisku młodszego asystenta w Katedrze Chemii Fizycznej USB. Studia ukończył w październiku 1928 r., uzyskując tytuł magistra filozofii w zakresie chemii i nominację na stanowisko starszego asystenta. Po otrzymaniu stypendium Funduszu Kultury Narodowej wyjechał na dalsze studia do Eidgenossische Technische Hochschule w Zurichu. W 1932 r. otrzymał stopień doktora (nostryfikowany w Wilnie) Politechniki w Zurichu. Po powrocie na USB prowadził badania koagulacji koloidów i zjawiska antagonizmu jonowego. W 1935 r. uzyskał na USB *veniam legendi*. W 1938 r. wyjechał na roczne studia do Utrechtu (Holandia). Po zamknięciu USB w grudniu 1939 r. pozostał w Wilnie, gdzie pracował jako robotnik budowlany, uczestniczył także w tajnym nauczaniu (1942–1943). W lipcu 1945 r. w uniwersyteckim transporcie repatriacyjnym przyjechał do Torunia i podjął pracę na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMK na stanowisku profesora nadzwyczajnego, w 1948 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. W l. 1945–1951 kierował Katedrą Chemii Nieorganicznej oraz od 1947 r. Katedrą Chemii Technicznej UMK. W l. 1952–1956 przez dwie kadencje pełnił funkcję rektora UMK. Współpracował z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Gdańsku i Akademią Techniczno-Rolniczą w Olsztynie. W 1975 r. przeszedł na emeryturę. Był członkiem korespondentem, potem członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz prezesem Oddziału Pomorskiego PTChem. (1946–1951), członkiem Wydziału III TNT. W 1980 r. został członkiem honorowym PTChem. (1979). Należał też do Stronnictwa Demokratycznego. W 1980 r. otrzymał tytuł doktora honoris causa UMK. Zmarł w Toruniu. Pochowany na cmentarzu św. Jerzego w Toruniu.

Literatura:

1. Dębek R., *Basiński Antoni (1905–1990), chemik, prof. i rektor UMK*, [w:] Toruński słownik biograficzny, t. 1, red. K. Mikulski, Toruń 1998, s. 25–27.

Anna Supruniuk